

REFERENCES

1. Boyce, M. (1979), *Zoroastrians: Their Religious Beliefs and Practices*, Routledge & Kegan Paul, London, Boston and Henley, xxi + 252 p. (eng).
2. Korben, A. (2009), *History of Islamic philosophy*, Progress-Tradition Publishing, Moscow, 480 p. (rus).
3. Frolova, E. A. (1995), *The History of medieval Arab-Islamic philosophy*, Institute of philosophy, Russian Academy of Sciences, Moscow, 175 p. (rus).
4. Sagadeev, A. V. (1973), *Ibn-Rushd (series: the Thinkers of the past)*, Mysl, Moscow, 208 p. (rus).
5. Doroshenko, E. A. (1982), *Zoroastrians in Iran (a Historical-ethnographic study)*, Main editorial Board of Oriental literature of publishing house «Nauka», Moscow, 133 p. (rus).
6. The rationalistic tradition and modernity. The middle East (1990), Nauka, Moscow, 280 p. (rus).
7. Smith, M. M. (1944), *Al-Ghazali: the Mystic*, W.p., London, 21 p. doi: 10.4324/9780203019139.ch27
8. Dubrovina, T. A. and Lasareva, E. N. (1999), *Zarathustra, Olimp; "Firm "Publishing house ACT" Ltd*, Moscow, 208 p. (rus).
9. Men, A. (1992), *History of religion, Vol. 6*, Publishing house «Word», Moscow, 478 p. (rus).
10. Gauthier, L. (1948), *Ibn Rochd (Averroes)*, Presses Universitaires de France, Paris, 283 p. doi: 10.1086/349112
11. Afnan, S.M. (1958), *Avicenna. His life and works*, W.p., London, 298 p. doi: 10.2307/2183511
12. Ibn Sina (1980), *Selected philosophical works*, Nauka, Moscow, 552 p. (rus).
13. Gryaznevich, P. A. (1982), *The development of historical consciousness of the Arabs (VI-VIII centuries)*, in: *Essays on the history of Arab culture of V-XV centuries*, Moscow, 75-155 (rus).

© Гололобова Катерина
Надійшла до редакції 19.10.2016

УДК 248.154 : 141.7 (045)

ЩУК НАТАЛІЯ,

*кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціології
Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, м. Київ*

ХРИСТІЯНСЬКА ОНТОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ БОГОСЛОВ'Я СПІЛКУВАННЯ

Стаття містить аналіз тринітарної проблематики у світлі богослов'я спілкування. Розглянута парадигма діалогічного спів-буття іпостасей Трійці як онтологічна взаємопов'язаність Трьох Осіб й автентична реальність буття Бога. У цьому контексті упрозорується християнська онтологія особистості, контури якої виростають із феномену спілкування.

Ключові слова: діалог; кінонія (койнонія); поклик; зустріч; перихорезис; спілкування; богослов'я спілкування; особистість; особистісність.

Постановка проблеми. Одна з центральних тем філософської рефлексії ХХ століття - комунікативна обумовленість людського буття у світі. У сучасному християнстві ця проблема є лейтмотивом богослов'я спілкування, яке зміщує акцент з пізнання Божественної природи, що було притаманне попередній теологічній традиції, на богоспілкування з особистісним Творцем. Ідеться про передування богоспілкування богопізнанню, або ж про богоспілкування як основу, умову та підставу для богопізнання. Як пише прот. В. Зелінський, "богослов'я спілкування - це не інтелектуальний винахід нашої епохи, а швидше нове осмислення або сьогодишнє проживання того, що було з самого початку, що ми чули, до чого торкалися руки наші... (1 Іоанна, 1:1)" [7]. Із

досвіду зустрічі та розмови з Творцем виростає нове розуміння антропології як безкінечного наближення людини, створеної "за образом Божим", до тієї Божественної подоби, закладеної в неї передвічно, через спілкування, що й потребує нашої дослідницької уваги.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Вершиною пошуків у цій сфері знання стали праці М. Бубера та Е. Левінаса, що вдалися до рефлексії над питаннями міжособистісної взаємодії між "Я" та "Ти" та діалогу, оцінюючи феномен спілкування як такий, що конститує обох його членів. У цей же час тема спілкування набула нового звучання в православному та католицькому богослов'ї. У цьому контексті можемо згадати доробок митр. Антонія Сурозького, митр. Іоанна Зізіу-

ласа, Д. Бонхеффера, І. Конгара, Г. Мадзарідіса, Д. Станілоае, Ю. Тішнера, Х. Яннараса, о. Георгія Чистякова, Ю. Чорноморця, А. С. Філоненка та інших. Не можна сказати, що їхню творчість об'єднує одна традиція, швидше вони перебувають в кінонії, "житті з Богом", та намагаються вказати шлях до нього іншим.

Метою статті є аналітика тринітарної проблеми у світлі парадигми богослов'я спілкування та упрозорення контурів нової онтології особистості, що виростає з феномену спілкування.

Виклад основного матеріалу. Початком богоспілкування стає зустріч людини з Богом, що уможливорюється завдяки особливій налаштованості першої чути поклик Другого, тобто завдяки відкритості (яка, у свою чергу, передбачає і вразливість). Досвід спілкування з Богом стає ґрунтом для діалогу з ближнім та рештою творіння. Для особистісного поступу потрібно тримати в полі зору найдосконаліший зразок, до якого прагнути і в світлі буття якого можна зважитися на граничне співстраждання та покаєння (метаноія), а відтак й отримати можливість, словами митр. А. Сурозького, "перерости себе на краще". Як вказує митр. Пергамський Іоанн (Зізіулас), ця антропологічна проблема не вирішується за допомогою етики, яка не відкриває шляху до переродження в "нову людину". Це нашоує на думку про наближення до Творця завдяки долученню до спільноти вірних, містичного тіла Христового, а отже, приводить до еклезіології.

Еклезіологія, у свою чергу, має за основу вчення про Божественну Трійцю. Правильне розуміння форми та суті предвічного богоспілкування між Іпостасями Трійці задає орієнтир, який людина має взяти за зразок для спілкування як з Іншим, так і з безособистісним створеним сущим.

Не заглиблюючись у деталізовану ретроспективу розуміння тринітарної проблеми в загальноцерковній історії, згадаймо лише декілька визначальних для нашої проблематики моментів. Прагнучи уникнути політеїстичного тлумачення природи Бога та вирішити проблему субординації Бога Отця, Сина та Духа Святого, теологи Нікейського собору 325 р. провели розрізнення між Божественною сутністю (ousia) та трьома іпостасями. З поняття іпостасності випливало, що "Бог має одну сутність, але має й три іпостасі, кожна з яких є богом, проте існує не три боги, а лише один Бог" [9]. Це суто умовлядне розрізнення іпостасей та сутності Трійці породило численні інтерпретації, кожна з яких мала на меті прояснити природу божественного буття. Через досить спекулятивний характер цього розрізнення з'явилось й багато критики. У відповідь на неї св. Василій Кесарійський, інтелектуальну спадщину якого відносять до доробку отців із Каппадокії, пише низку апологетичних листів, у яких прояснює тринітарну проблематику. Уже в ньому ми знаходимо тлумачення божественної природи через категорію спілкування: "У Божій нескладній злучці єднання - у спілкуванні Божества" [10]. У цих словах ми знаходимо натяк на те, у який спосіб взаємно визначаються іпостасі Божественної Трійці, і цей спосіб - спілкування.

Нового звучання тринітарна проблема набула в працях теологів та мислителів ХХ століття, що працювали в руслі філософії діалогу та богослов'я спілкування. Звернімося до поглядів С. С. Аверінцева, який вказує, що буття Боже "являє особистісні взаємини (курсив наш. - Н. І.) трьох іпостасей: Отця - безпочаткового Первня, Сина - Логоса, тобто абсолютного Смислу (утіленого в

Ісусі Христі) і Духа Святого - "живодайного" начала... Вони проникли один для одного тільки завдяки цілковитому особистому самостоянню..., бо ця проникність є суто особистими взаєминами любові" [1, с. 218]. Ідеться про особистісну (іпостасну) взаємодію та взаємоперехід, що у світлі любові протікає через розмову, діалог, можливо, мовчазне вчування в слова Іншого кожного з трьох співрозмовників.

Найдокладніше проблематику богослов'я спілкування виклав у двох фундаментальних працях митрополит Пергамський Іоанн Зізіулас (зазначимо його книги "Буття як спілкування. Дослідження особистості та Церкви" (1985 р.) та "Спілкування й інакшість. Подальше дослідження особистості та Церкви" (2006 р.)). Початкова точка та основа всіх подальших розмірковувань митр. Іоанна - феномен спілкування, навколо якого центрується персоналістичний, а не субстанціоналістський підхід до богослов'я Трійці. Зазначений феномен набуває онтологічних конотацій. Митр. Іоанн наголошує - усе особистісне сотворене та несотворене суще не існує поза спілкуванням. Єдність триіпостасного Бога "виявляється через нерозривну койнонію, що існує між трьома Особами, яка вказує на те, що інакшість - це не загроза єдності, а її умова" [8, с. 6]. Теолог трактує інакшість, яка вирізняє кожну особистість та є основою єтосу особистісного як такого, як необхідну логічну умову міжособистісного спілкування.

Розглядаючи Особи Божественної Трійці, І. Зізіулас доходить висновку, що вони абсолютно різні, що, відповідно, не може привести до їх змішання. Інакшість іпостасей Трійці вказує на визначення того, ким є кожна з них, через відношення до іншої. Кожна з іпостасей перебуває в певному стосунку до іншої і визначається через цей стосунок, реалізований у спілкуванні. "Отця ні на мить не можна уявити без Сина і Духа, те саме стосується і двох інших Осіб у їхньому стосунку до Отця і одна до одної" [Там само, с. 11].

Центром єтосу особистісності є свобода бути собою для іншого. Оскільки особистість - це завжди унікальна й неспівмірна з будь-якими класифікаціями одиниця, а підставою для її існування є спілкування з Іншим, свобода виявляється у вільному даруванні себе Іншому в акті любові. І. Зізіулас підкреслює цю думку: "Таким чином, свобода тотожна любові. Бог є любов, тому що Він - Трійця. Ми можемо любити лише тоді, коли ми - особистості, тобто якщо ми дозволяємо іншому бути автентично іншим, але й водночас перебувати в спілкуванні з нами. Якщо ми любимо іншого, не лише незважаючи на його чи її відмінність від нас, але *через те*, що він або вона відмінні від нас, - або, скажімо краще, *інші*, ніж ми, - тоді ми живемо у свободі як любові" [Там само, с. 12]. Саме поняття особистості як певної ідентичності несе в собі конотації певного взаємовідношення та взаємодії, у світлі яких і вимальовується її лик.

Розмірковуючи про субординацію Осіб Трійці, І. Зізіулас ставить риторичне запитання: "Чому б не говорити і про спілкування, тобто perichoresis, та про онтологічну взаємопов'язаність Трьох Осіб як про остаточну реальність буття Бога, а значить, і як про його "причину"?". Трактуючи доробок отців-каппадокійців, митр. Іоанн зміщує увагу з субстанціоналістських суперечок про природу Божу, указуючи на онтологічні конотації міжіпостасного богоспілкування. Чи не є діалог Отця, Сина та Святого Духа тим *способом буття*, завдяки якому ми можемо наблизитися до розуміння божественної природи? Чи не подія міжіпостасного бого-

спілкування є конститутивним моментом, який забезпечує неподільну єдність Трьох Осіб? Митр. Іоанн пише: "Якщо Три особи виникають одночасно та не походять ні від кого, ні від якого Іншого, то їхню єдність слід шукати в самому "факті" їхнього виникнення та співіснування, в їхньому спілкуванні: Три є єдиним, бо вони спілкуються один з одним" [Там само, с. 174]. Оскільки всі божественні властивості, як катафатичні, так і апофатичні, притаманні кожній з іпостасей, розрізнити їх у такий спосіб неможливо. Так само, як і не можна кристалізувати суть кожної з іпостасей, посилаючись лише на її божественне ім'я. Оскільки іпостасі Трійці мають конотації особистісного буття, а кожна особистість унікальна й неповторна, то й визначити її, а отже, підвести до якогось спільного з кимось іншим знаменника, порівняти чи ототожнити, теж неможливо. Досліджуючи тринітарну проблематику, прот. О. Давиденков пише: "Особистість можна сприйняти лише через її відношення до інших особистостей. Саме це ми спостерігаємо у Святому Письмі, де уявлення про Божественні Іпостасі ґрунтується на взаємовідношеннях, які є між ними" [6].

Продовжуючи цю думку, зупинімося докладніше на понятті "перихорезис" (грецьк. *περιχώρησις*), яке в православному богослов'ї позначає взаємне спілкування та взаємопроникнення іпостасей Божественної Трійці. Воно спільнокореневе з грецьким "хорос", що семантично перегукується із словами "зібрання", "сонм", "хор", "хоровод", і саме в такому значенні перихорезис - це хоровод любові Осіб Божественної Трійці [10]. Трійця, що водночас є нероздільною Одиницею, перебуває у взаємній єдності любові. "Кожна з Осіб Трійці живе не для Самої Себе, а без залишку віддає Себе іншим Іпостасям, залишаючись при цьому повністю відкритою для їхньої відповіді, тож всі три співперебувають у любові одна до одної. Життя Божественних Осіб - це взаємопроникнення, життя однієї Особи стає життям Іншої. У такий спосіб буття Бога Трійці здійснюється як любов, у якій власне існування особи ототожнюється із віддаванням Себе двом іншим" [Там само].

Так само, як грецькі отці церкви говорили про апофатичність пізнання Божественної Триєдності, ми не можемо дати позитивну якісну оцінку характеристикам чи рисам Осіб Трійці. Більше того, якби ми спробували це зробити, це призвело б до втрати унікальності кожної з Осіб, перетворило б особистість на конгломерат обчислюваних властивостей, підвело під спільний знаменник чи категорію непорівнюване. "Будь-яке визначення - це обмеження", - говорив Б. Спіноза. На перший погляд, такий підхід до дослідження природи особистості тільки віддаляє нас від зрозумілих та артикульованих визначень, переносить суб'єкт у сферу туманного трансцендентного. Однак, як зазначає І. Зізіулас, це єдиний прийнятний підхід до окресленої проблеми. "І коли йдеться про Бога, і коли йдеться про людину, ідентичність особистості визнається та стверджується ясно і недвозначно, але це уможливлюється лише в стосунках і через стосунки, а не завдяки об'єктивній онтології, в якій ідентичність немовби ізольована, визначена та описана сама по собі. Особистісна ідентичність буде повністю втрачена, якщо її ізолювати, бо ж її онтологічні умови - це стосунки" [8, с. 143]. Отже, визначення Осіб Божественної Трійці уможливлюється завдяки відношенню чи стосункам, в яких вони перебувають одна з одною.

Фактично категорія особистісного спілкування на-

діляється онтологічними конотаціями. Спілкування виводить особистість у царину дійсного буття, конститує її сутність. З іншого боку, будь-який спосіб спілкування, який відкидає чи принижує особистість, тим самим заперечує її буття. У момент автентичного спілкування особистість утверджує як своє буття ("Я є, бо мене почуто"), так і буття свого співрозмовника. Парадоксально, але саме з відношення до іншого кристалізується сутність та ім'я особистості. Так, імена Осіб Божественної Трійці вказують на їх відношення одне до одного. "Спільна поява божественної природи з тринітарним буттям, що ініційоване Отцем, вказує на те, що Отець також "віднаходить"... божество лише "остільки, оскільки" з'являються Син та Дух (без них Він не може мислитися як Отець)" [Там само, с. 180]. Про автентичну особистісність Триєдиного Бога нам відомо досить мало.

Стосунки Осіб Трійці є повнотою взаємного проникнення та спілкування в світлі любові. Митр. А. Сурозький пише: "Свята Трійця - це таємниця Божественної любові; і ця Божественна любов є одночасно і торжеством, і ликуванням, і хресним співстражданням з усім створеним. Центр цієї таємниці Святої Трійці відносно нас - розіп'ята любов" [4, с. 141].

Якщо транспонувати цю божественну логіку в мікро та помірковувати про почуття любові у звичайному людському житті, природа пізнання Осіб Божественної Трійці стане зрозумілішою. У відносинах автентичної любові людина не ідентифікує суб'єкта своєї любові з певними притаманними йому рисами (фізичними, соціальними, моральними тощо), не оцінює її як гідний самої себе об'єкт. Чим більше людина любить Іншого як особистість, тим менше вона ідентифікує його як унікального й незамінного для свого існування завдяки певним рисам. Парадоксально, але швидше навпаки, вона любить того, хто цих рис і не має взагалі. Сформулюймо прискіпливіше думку: відносини любові між рівними й неповторними особистостями живуть незалежно від оцінювання одного іншим; наявність тих чи інших прийнятних чи неприйнятних характеристик у суб'єктів любові ніяк не впливає на тривання цього почуття між ними. Люблять за те, що *дехто просто є*, і є саме тим або саме тою, а не кимось іншим.

Цей момент - один із центральних у традиції богослов'я спілкування. На протигагу комунікативної філософії, яка постулює існування атомарних особистостей, що вступають у комунікативну взаємодію, та прописує умови досягнення консенсусу, та філософії мови, що займається переважно аналітикою мовних актів, представники традиції богослов'я спілкування вважають, що в самій людській природі втаємничене дещо, що залишається невиявленим і непізнаваним для людини поза моментом автентичної зустрічі. Як пише А. Філоненко: "Особистість через зустріч входить у світ, а до неї вона - поза спостереженням і для самої людини, вона недоступна для її рефлексії. Спостерігаємо людей, спостерігаємо індивідуальності, тіла, зібрання тіл, зібрання індивідуальностей, та лише в події зустрічі ми можемо у цьому світі побачити присутність особистості. Зустріч, що веде до такого розкриття особистості, і є *автентичною* зустріччю. Такою і є зустріч з Богом" [11].

Що ж відрізняє справжню, автентичну зустріч від поверхового комунікативного контакту? У писаннях митр. Антонія Сурозького роздумаю про справжню зустріч відводиться чи не центральне місце. Зустріч передбачає відкритість, а значить, і рішучість прийня-

ти, розділити й пережити разом те, що на серці в Іншого, бути вразливим разом із ним. А це болісно. Спілкуючись з Іншим поверхово, "ми рятуємося від потреби співчувати... якщо ти це почув, ти це зрозумів - ти далі не можеш жити, відчувати, мислити, як раніше" [2, с. 48-49]. Співчуття стає моментом внутрішнього перетворення того, хто співчуває, його особистою метаноюєю, яка допомагає йому "вирости у повну свою міру" [5, с. 98]. В іншому місці богослов пов'язує зустріч із переживанням радості: "Сербською слово "зустріч" означає "радість", а зустріч вони називають "стрітінням" - тим словом, яким ми називаємо свято, коли Матір Божа принесла Спасителя в храм і її там зустріли пророчим вітанням... Зустріч завжди могла б бути радістю, якби ж ми лиш вміли зустрічатися" [3, с. 100]. У моменті автентичної зустрічі особистість оголюється для іншої, ніби пропонуючи розділити всю свою душевну напругу, радість та захват чи горе і біль. Через численні маски, які накладає соціальність та повсякденність, проступає справжній лик особистості, видимий тільки тому, хто погоджується почути її, прийняти такою, якою та є, спочатку в мовчазному стоянні перед співрозмовником, а потім вже у відповіді.

Постає питання про умови, в яких відбувається автентична зустріч. Скажімо, про такі категорії феноменології богослов'я спілкування, як відкритість, взаємність, вразливість, жертвовність, любов, впізнання дару, подяка та хвала за нього. Обсяг цієї статті не дозволяє вдатися до їх аналітики, тому ми розглянемо їх у подальших дослідженнях.

Висновки

Підсумовуючи, зазначимо, що подія спілкування закладає основу для іпостасного буття Осіб Божественної Трійці. Ризикнімо сказати, що вона й забезпечує її онтологічну єдність. Цей динамізм Божественних Іпостасей, реалізований у їхньому діалозі, зміщує фокус уваги з того, ким є Божественна Трійця, на той простір "між", у якому лунає сама їхня розмова. Відношення кожної з іпостасей Трійці - їхня реляційність - і закладає онтологічне підґрунтя божественного буття.

Проекції людської особистості на божественну практично безплідні. У цьому контексті важливі прозоріння екзистенціалістської філософії, бо вказують на незадоволеність людини своїм станом та мірою росту, підкреслюють спрагу кожного з нас віднайти свою справжню особистість. У традиції богослов'я спілкування вважається, що це можливо завдяки богоспілкуванню, а діалог любові Осіб Трійці - далекий зразковий орієнтир, дороговказ до нової антропології, що виростає з

христології та екзегетології. Тому християнська теологія наполягає на значущості внутрішнього спілкування як можливості переживання Бога в собі. Натомість замість накидання Богові своєї природи, варто зробити протилежне: вмовчатися в глибини Божества й дати Йому відкрити нам справжню особистість. Водночас, саме перед-стояння, зустріч та діалог людини з людиною через Бога і є передумовою розкриття всієї повноти людської особистості, її конститування та наближення до трансцендентного джерела.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аверинцев С. С. Софія-Логос. Словник / С. С. Аверинцев. - [3-е вид.]. - К. : ДУХ І ЛІТЕРА, 2007. - 650 с.
2. Антоний, митр. Сурожский. Вера в человека // Антоний, митр. Сурожский. Любовь всепобеждающая: проповеди, произнесенные в России / Антоний, митр. Сурожский. - СПб. : Сатисъ, 1994. - С. 98-101.
3. Антоний (Блум), митр. Сурожский. Внутреннее молчание // Антоний (Блум), митр. Сурожский. Пути христианской жизни. Беседы / Антоний, митр. Сурожский. - К. : Дух и Литера, 2001. - С. 32-53.
4. Антоний (Блум), митр. Сурожский. Крестный путь Христов // Антоний (Блум), митр. Сурожский. Пути христианской жизни. Беседы / Антоний, митр. Сурожский. - К. : Дух и Литера, 2001. - С. 120-145.
5. Антоний (Блум), митр. Сурожский. Спасение в миру / Антоний (Блум), митр. Сурожский. Пути христианской жизни. Беседы / Антоний, митр. Сурожский. - К. : Дух и Литера, 2001. - С. 84-98.
6. Давыденков О., иерей. Введение в догматическое богословие [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.klikovo.ru/books/42015/42035.html>.
7. Зелинский В. Что такое "богословие общения" и что за потребность вызвала его к жизни? [Електронний ресурс] / В. Зелинский. - Режим доступу : <http://www.bogoslov.ru/text/4299598.html>.
8. Зизиулас И. Общение и инаковость. Новые очерки о личности и Церкви / И. Зизиулас. - М. : Изд-во ББИ, 2012. - 407 с.
9. Лосев А. Ф. История античной эстетики. Итоги тысячелетнего развития [Електронний ресурс] / А. Ф. Лосев. - Режим доступу : <http://psylib.ukrweb.net/books/lose008/txt06.htm>.
10. Святитель Василий Великий. О Святом Духе, 18 // Святитель Василий Великий. Творения [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.orthlib.ru/Basil/amfiloh18.html>.
11. Филоненко А. С. Богословие общения и евхаристическая антропология [Електронний ресурс] / А. С. Филоненко. - Режим доступу : <http://www.bogoslov.ru/text/876935.html>.

Ищук Наталия,

кандидат философских наук, доцент, доцент кафедры философии и социологии Национального медицинского университета имени А. А. Богомольца, г. Киев

ХРИСТИАНСКАЯ ОНТОЛОГИЯ ЛИЧНОСТИ В КОНТЕКСТЕ БОГОСЛОВИЯ ОБЩЕНИЯ

В статье осуществлен анализ тринитарной проблематики в связи с богословием общения. Обосновывается парадигма диалогического со-бытия ипостасей Троицы как автентическая реальность бытия Бога. Отмечается, что кроме внутритроичного дискурса, теологическое объяснение общения предполагает со-бытие Бога и человека, основанное на принципах диалогичности. В этом контексте проясняется христианская онтология личности, контуры которой конституируются феноменом общения.

Ключевые слова: диалог; кинония (койнония); зов; встреча; перихоресис; общение; богословие общения; личность; личностность.

Ishchuk Natalia,

*Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor of the Department of Philosophy and Sociology,
A.A. Bogomolets National Medical University, Kyiv*

CHRISTIAN ONTOLOGY OF PERSONALITY IN THE CONTEXT OF COMMUNICATION THEOLOGY

The paper analyzes the problem of Trinitarian theology in the light of the communication paradigm and clarifying the outlines of a new ontology of personality that grows from the phenomenon of communication. The author of the article argues that communication event lays the foundation for a hypostatic being of the Divine Persons of the Trinity, providing its ontological unity. This dynamism of the divine hypostasis, implemented in their dialogue, shifts the focus from the fact who is the Divine Trinity, to the space "between", in which their conversation is heard. The relation of each Hypostases of the Trinity - their relativity lays the foundation of the divine ontological being.

The beginning of the Communion becomes a meeting of a man with God, which is made possible thanks to the special disposition of the first to hear the appeal of the Second - that is through the openness. Relationship with God is a ground for dialogue with neighbors and the rest of creation. For personal progress must keep the most perfect specimen to which to aspire. It is tempting to think of the approach of the Creator through attachment to the community of the faithful, the mystical body of Christ, and thus leads to ecclesiology. Ecclesiology, in turn, is the basis for the doctrine of the Divine Trinity. Proper understanding of form and essence of communion with God Everlasting between Trinity incarnation sets a benchmark that a person must take a sample to communicate as others. So Christian theology insists on the importance of internal communication as an opportunity to experience God in himself. Instead, God instead throwing its nature, is to do the opposite: passing over in silence the depths of the Godhead and give Him reveal to us the true personality. However, just before, standing, meeting and dialogue between man and man by God and is a prerequisite of full disclosure of the human person, its constitution and approach the transcendent source.

Keywords: *Dialogue; koinonia; Call; meeting; perichoresis; communication; theology of communication; personality; personalitiveness.*

REFERENCES

1. Averintsev, S.S. (2007), *Sophia-Logos. Dictionary (3rd Edition) (translat.)*, *Dukh i Litera*, Kyiv, 650 p. (ukr).
2. Anthony (Bloom) (1994), *Belief in Human*, in: *Love All-Triumphant: Sermons Delivered in Russia*, *Satis*, St. Petersburg, 98-101 (rus).
3. Anthony (Bloom) (2001), *Ways of the Christian Life. Conversations*, *Dukh i Litera*, Kyiv, 32-53 (rus).
4. Anthony (Bloom) (2001), *Way of the Cross of Christ*, in: *Ways of the Christian Life. Conversations*, *Dukh i Litera*, Kyiv, 120-145 (rus).
5. Anthony (Bloom) (2001), *Salvation in the World*, in: *Ways of the Christian Life. Conversations*, *Dukh i Litera*, Kyiv, 84-98 (rus).
6. Davydenkov, O. Priest. *Introduction to Dogmatic Theology*, available at: <http://www.klikovo.ru/books/42015/42035.html>.
7. Zelinsky, V. *What Is the "Theology of Communication" and What Is the Need that Called It into Being?*, available at: <http://www.bogoslov.ru/text/4299598.html>.
8. Zizioulas, I. (2012), *Communication and Otherness. New Essays on the Individual and the Church (translate)*, *BBI Publishing*, Moscow, 407 p. (rus).
9. Losev, A.F. *History of Ancient Aesthetics. The Results of the Millennium Development*, available at: <http://psylib.ukrweb.net/books/lose008/txt06.htm>.
10. St. Basil the Great. *On the Holy Spirit*, 18, in: *Creation*, available at: <http://www.orthlib.ru/Basil/amfiloh18.html>.
11. Filonenko, A.S. *Communication Theology and Eucharistic Anthropology*, available at: <http://www.bogoslov.ru/text/876935.html>.

© Іщук Наталія

Надійшла до редакції 10.10.2016